

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Egész évre . . . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . . . 3 > — >	Vidékre postán szállítva:
Negyedévre . . . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . . . 5 > — >
Helyben házhoz hordva:	Negyedévre . . . 2 > 50 >
Egész évre . . . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . . 4 > — >	Egyes szám ára 4 kr

A »Tiszántúl« olvasóihoz.

Küzdelmes, nehéz napokat élünk. Az álliberálizmus hamis jelszavakkal és erőszakkal megsemmisíteni, csirájában elfojtani igyekszik minden mozgalmat, mely a kath. vallás védelmére emelkedik fel, közben azonban engedi szabadon felburjánzni a szociálizmust és radikálizmust, csak hogy a dinasztikus és konzervatív néppártot ezek segítségével lehetetlenné tegye és a forradalom talaját előkészítse.

A „Tiszántúl“ zászlójára a katolikus szellem és irány jelszavai vannak felírva.

A „Tiszántúl“ a legolcsóbb napilap az egész országban és mindamellett olyan tartalmú, hogy bármely vidéki lappal kiállja a versenyt. Ugy van szerkesztve, hogy a központi lapokat teljesen nélkülözheti az olvasó és mégis bő tájékozást nyer mindenről, ami az országban vagy a haza határára túl történik és feljegyzésre méltó.

Július hó 1-től kezdve új előfizetést nyitottunk és kérjük lapunk olvasóit és barátait, hogy a „Tiszántúl“-t minél szélesebb körben terjesszenek és ajánlani szíveskedjenek. Együttal jelenítjük, hogy intézkedünk az iránt is, hogy kiadóhivatalunk azon előfizetőinknek, kik fűrdőre vagy nyaralni mennek, a lapot a bejelentendő cím alatt pontosan expedálja.

Kérjük az előfizetéseket mielőbb eszközölni, hogy a lap pontos szétküldése körül zavar elő ne fordulhasson.

Vidéki előfizetések legcélszerűbben postán, utalványgyal eszközölhetők.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . .	6 frt. —
Félévre . . .	3 > —
Negyedévre . . .	1 > 50 kr.
Egy hónapra . . .	60 >

Helyben házhoz kézbesítve:

Egész évre . . .	8 frt. —
Félévre . . .	4 > —
Negyedévre . . .	2 > —
Egy hónapra . . .	80 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . .	10 frt. —
Félévre . . .	5 > —
Negyedévre . . .	2 > 50 kr.
Egy hónapra . . .	1 > —

A „Tiszántúl“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

A sertés vészről.

Nagyon tévedne az, aki ki akarná olvasni ebből a czimből, hogy annak lefolyásáról avagy tüneteiről akarok szólni.

Nem. — Ellenkezőleg arról akarok beszélni, hogy minő hatalmas intézkedéseket tesznek a kormány és közegei szemben a fogyasztó közönséggel.

A kormány és közegei azt hiszik, hogy a hentes iparosokat sujtják azzal, hogyha a sertés helivásárt betiltják a vidéki vészmentes városokban.

Hogyha Budapesten betiltotta a kormány a sertéseknek heti vásáron való eladását, azon nem csodálkozunk, mert Kőbánya felette közel van és ki tudja, nem lenne-e káros a felhajtott sertésekre ez a közellél.

Biharmegye alispánja megtette a kormány rendeletével szemben, hogy a sertés beviteli tilalmat megszüntette, és ezt a kormány helyeslő tudomásul vette.

Azonban ez a követendő példa nem lett ragadós; mert ami szabad volt a nagynak, a kisebbnek vesztét okozhatná.

Tehát a sertéseknek országos és heti vásárra való felhajtása Nagyváradra nézve a földművelésügyi miniszterium által betiltatott; ehhez adjuk hozzá még azt is, hogy a napi sertésvásár is el van tiltva.

Mi történik a nagyobb illetve gazdagabb hentesekkel? — Ezekkel semmi, mert joguk van levágásra vagonszámra hozatni a sertéseket a vidékről, a szegényebb sorsu hentes nem versenyezhet ám ezzel, mert a vagon számra való szállításba vagyoni helyzeténél fogva bele nem mehet, a szekeren való szállítás pedig drága.

A szegényebb sorsu hentesek tehát ki vannak szolgáltatva a vagyonosabbaknak.

Adjuk ehhez még azt is, hogy zsír, szalonna, sertéshus a fogyasztó közönség számára nem sok idő multával aligha lesz szolgáltatható.

Hogyha a kormány a sertések megvizsgálását nem tartja elegendő óvintézkedésnek, vonja le a következtetést saját közegeire, kiknek vagy képesítése vagy jó akarata áll hadi lábbon a fogyasztó közönséggel.

No most már mit szóljunk az eladóról, kiknek vagyona a sertés képezi részben és épen most, amikor az adóbehajtás az aratás idejében szigorittatni fog, mikor a haszonbérfizetések ideje kezdődik, mikor a tarlóra a sertések kihajtása a vagyon egyik jövedelmezővé tétele is, megtiltatik a napi sertés vásár vészmentes helyen.

Nem volna-e célszerűbb, hogyha az állam összevásárolná mindazon sertéseket, amelyek vészes területen vannak és egyszerűen lebunkóztatná valamennyit, hogy ne kinosza félrendsabályaival bennünket és ne okozna oly nagy károsodás az állam lakosainak, s az iparosnak, fogyasztónak, az eladónak, a tenyésztőnek.

Ennek a sertésvésznek következménye volt az, hogy a hírlapiradalomban komolyan felmerült az a kérdés, ha vajjon nem volna-e szükséges a sertéstelepet szétosztani oly módon, hogy más vidéki városokban p. o. Miskolczon is felálltassék, miután a kőbányait teljesen fertőzteleníteni többé nem lehet.

Hát a vidék maga az oka, hogy olybá veszik, mint teszi most ezt a földművelésügyi miniszter.

Ki ne emlékeznék arra a mozgalomra, mely egykor contra Kőbánya, Nagyváradon vagy jobban mondva Biharmegyében megindult!

Ki is jelölték a sertéstelep számára a helyet az ősi pusztán, a r. kath. káptalan félig-meddig maga is hozzá járult már ehhez, amikor az önérdék az egész tervet szétfoszlatta, lett belőle egy nagy semmi.

A mieink nem mozognak újból.

A László-malmi éhhetetlenség ránehezült mindenre.

Gazdáink azt szeretnék, hogyha valaki előállana pénzzel, gondolatokkal, azután

a készet odaadná nekik, hogy ne kedves gyermekek, ti csak a készet szopogassátok.

Biharmegye gazdaközönsége még eddig csakis a Biharmegyei gazdasági Egyesületet hozta létre, egyebet semmit.

A mostani sertésvész idején sincsen semmi gondolata, mintha azt is elvitte volna a László-malom.

Pedig meg lehetne ám magyarázni a földművelésügyi miniszternek, hogy Törökországban az a törvény, hogy ahol a dögvész az emberek között kiüt, azt a községet körülveszik a katonák és egy lelket sem bocsátanak ki belőle, míg a vész el nem mulik vagy az utolsóig kihal a lakosság, hanem a többi községet el nem zárják egymástól, a forgalmat nem bémítják meg úgy, mint nálunk.

A földművelésügyi miniszternek igazat adnánk, hogyha a vész itt volna valahol B.-Püspökiben, H.-K.-Szalldobágyon, vagy valamelyik közeli községben és az összeköttetés oly nagy volna, mint Budapest és Kőbánya között, azon jogon, amint elfiltotta a napi sertés piacot Nagyváradon, hasonlóan elfilthetná Kolozsvárott, Szegeden, Makón, Hódmező-Vásárhelyen vagy Aradon, mert a levegő oda is közvetítheti a vést. — só. —

A galánthai fuzió.

Abban a kerületben, a hol a kormánypart legelsőnek fuzionált egész nyíltan a függetlenségi párt Eötvös-Justh frakciójával, a kerület pártönkivüli képviselője most teszi meg beszámoló körútját. Hortoványit mindenütt nagy ovációkkal fogadja a nép, a mely visszautasítja a kormánypart és a függetlenségi párt szövetségét. Különösen a függetlenségi párt hívei nem titkolják, hogy betereteléseket a kormánypartba nem tűrik s fenntartják a kormányval szemben ellenzéki álláspontjukat s készek az ellenzéki jelöltet támogatni.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Rostoptschin lángelméje.

Irtá: Geher Hedvig.

Gróf Rostoptschin, a Pál ezár mindenható kegyence, elveszté uralkodója kegyét, mert nem akarta megkötni. Franciaországgal (1801-ben) az általa kívánt szövetséget. A gróf Moszkvába vonult s ott élt évtizeden keresztül, nyugodtan, míg csak Napoleon orosz hadjárata ismét a katonaság élére nem szólította.

Egy napon egy Protassow nevű fiatal rokona látogatta meg, ki éppen akkor lépett szolgálatba. Rostoptschin szobájában egy kereveten feküdt s csak egy szál gyertya égett, a mely természetesen nagyon kevés világosságot terjesztett.

»Nos, hogy vagy kedves Protassow? mivel foglalkozol?»

»Szolgálok kegyelmes ur s minden időmet szolgálatomnak szentelem«, válaszolt a kérdezett.

»Nagyon helyes — szolgálj hűséggel és szorgalommal, hogy annyira vihess, mint én.«

»Aki annyira akarja vinni, annak a kegyelmes ur tehetsége és lángelméjével kell bírnia.«

Rostoptschin felemelkedett a kerevetről, kezébe vette a gyertyát s megvilágította vele a Protassow arcát s mondá:

»Látni akartam, nem akarsz-e belőlem tré-
át üzni?»

A közoktatásügyi miniszter rendelete a jogakadémiákhoz.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter a hivatalos lap mult vasárnapi számában valamennyi királyi és felekezeti jogakadémia (jogliceum) igazgatóságához a következő rendeletet intézte:

A tanulmányi rendre tekintettel, ugyszintén a kellő nyilvántartásnak megkönnyítése végett elrendelem, hogy mindazok, kik eddigelő engedélyt nyertek a jogi első alapvizsgálatnak valamelyik jogakadémiai tanfolyam hallgatása nélkül való letételére, de ezt az engedélyt mindaddig igénybe nem vették, kötelesek ez évi december hó végéig az illető jogakadémián az első alapvizsgálatnak letételére jelentkezni, ellenkező esetben engedélyük hatályát veszti. Azok pedig, akik jövőben fognak az első alapvizsgálatnak tanfolyam nélkül való letételére engedélyt nyerni, mindjárt ennek tudatadása alkalmával végzésileg értesítendők arról is, hogy ez az engedély csakis a végzés keltét követő két rendes vizsgálati határidőre vonatkozik, melynek igazolatlan elmulasztása esetén az engedélynek hatálya megszűnik.

Angolország a katholicizmus utján.

Logikus ember nem áll meg féltalon. Az angol pedig komolyan gondolkodó nép. Éppen azért csak következetességéről tesz tanúságot az a mélyreható mozgalom, mely nem új keletű ugyan, de amelynek kiváló jeleivel éppen napjainkban találkozunk, és a mely ezt ajózan népet mind közelebb hozza a katholicus egyházhoz.

Nem arról van szó, hogy egy-két ember áttér a kath. vallásra. Angolországban az utolsó félszázad alatt a katholicusok száma megszázorozódott. De most arról van szó, hogy ez a mozgalom még nagyobb mérvet ölt.

Nem régebbe mondotta ki az angol parlament, hogy a walesi grófságban az anglikán egyház megszűnik állatavallás lenni. Ezzel elveszti kiváltságainak forrását, egyetlen támaszát. Pedig erre a támaszra nagyon is rászorult az anglikán egyház. Az anglikán egyháznak dúsan dotált (a legutolsó plébános fizetése 800 font sterling, azaz 8000 frt!) lelkészei közül számosan lettek már katholicusok, sőt az anglikán püspökök közül is nem egy akadt ilyen, pedig ezeknek a javadalma az annyira

kikiáltott magyar püspökökét is messze tulhadjadja. Ha ez a javadalom meg is marad ezután is, ez ellenkezőről még nem érkezett hír, de elvesznek mindenesetre az állami kiváltságok, amelyek sok embert visszatartottak az át-téréstől.

A katholicusok régebben ki voltak zárva a lordok házából, püspökeiknek sem volt ott helye. Ma már igen sok katholicus ül a lordok között. Tavaly a londoni lord major is kath. vallásu ember volt, sőt az volt az utolsó indiai alkirály is.

Mikor a parlament megfosztotta az anglikán vallást az államvallás jellegétől, ugyanakkor érkezett Londonba a pápa körlevele, melyben felszólította az angolokat az unióra. És az anglikánok nem utasították vissza a felhívást. Anyira nem, hogy a westmünsteri anglikán érsek az unióért való imádságra buzdította híveit.

Ma pedig azt a hirt vesszük, hogy Vanghan bíbornog a püspököknek, a kath. országok nagyköveteinek, a legmagasabb állásu előkelőségeknek és töménytelen népnek jelenlétében sz. Pál napján (június 30.) letette az alapkövét a westmünsteri kath. székesegyháznak.

Adja Isten, hogy e székesegyház felszentelése legyen befejezése az unió gondviselészerü művének, az angol nép visszatérésének!

Dr. Szalárdi Gyula.

Lapszemle.

Budapest, 1895. július 2.

A »Magyar Állam« a főrendiházi kinevezésekért támadja a kormányt. Külön-külön ismerteti a kinevezett főrendeket és nem találja bennük fel az igazi érdemet s kihagytak miatok ősnemes, a történelemből ismeretes családokat.

A »Hazánk« nyílt felhívást intézett 5 pesti laphoz az Alliance körleveléből kifolyólag, melyre a Pesti Napló válaszolt s a Hazánkat ultramontán, antiszemita és agriariusnak gunyolja. Ez ellen védekezik a Hazánk. Azért vádolják ultramontánizmussal, mert nem megy vakon a hangzatos, de üres frázisok után, azért mondják antisemitának, mert kikelt a zsidó tulkapások s a börze nagyhatalma ellen. Agriariusnak büszkén vallja magát, mert minden magyarnak kötelessége szeretni azt a fekete földet mely szülte, s mely folyton táplálja.

»Ugyan kérem, hogy merészkednék én a kegyelmes urról tréfát üzni?« mondá a vendég megdöbbenve.

»Látom, nem volt rossz szándékom. Hát valóban azt hiszed, hogy tehetségének és lángelméjének kell lenni nálunk az embernek, hogy valamire vihessen? Ugy nagyon sajnálak. Elmondom neked, hogyan emelkedtem én s hogy jutottam a »világ nagyjai« közzé.

Apám szegény volt, de nevelésemre nagy gondot fordított.

S hogy azt bevégezhessem, külföldre küldött s így Berlinbe jutottam. Ott a kártyairánt egész szenvedélyvel viseltem. Nagy szerencsém volt a játéknál s egyszer egy öreg porosz őrnagytól nagy összeget nyertem.

Midőn bevégeztük a játékot, félre hívott az őrnagy s mondá:

»Hadnagy ur (már akkor ilyen rangban voltam), nekem ninesen pénzem, melylyel adósságomat kifizethetném; de becsületes ember vagyok. Látogasson meg holnap lakásomon, nehány értékes tárgyat fogok önnek mutatni, melyek szivesen átengedek adósságom helyett.«

Midőn meglátogattam az őrnagyot, egy szobába vezetett, melynek falai mellett számos üvegszekrény állott. Azokban temérdek kitünően készített, különböző időkből és különböző néptől származó fegyverminta s felszerelési tárgy volt: Páncél, sisak, paizs, kalap, esákö, kardok, lándzsák stb. A szoba közepén egy asztal volt, melyen egész hadsereg állott. Az őrnagy megnyomott egy rugót s a pieziny ka-

tonák pontos fordulatokat téve hadgyakorlatot tartottak.

»Ez minden« mondá az őrnagy, mit apámtól örököltem. Ő szenvedélyes tisztelője volt a katonaságnak. S minden idejét ezen ritkaságok gyűjtésének szentelte. Fogadja ezt el adósságom helyett.«

Eleinte vonakodtam elfogadni az őrnagy ajánlatát, de végre mégis összezsomagoltam az egész gyűjteményt s Pétervárra utaztam vele. Megérkezvén, gyűjteményemet gondosan felállítottam lakásomon.

S az ezredtől még a legmagasabb rangu tiszteket is felhozta hozzám a kíváncsiság, mind feljöttek a gyűjteményt megtekinteni. Természetesen mindenkinek azt mondtam, hogy én gyűjtöttem össze az értékes tárgyakat.

Egy napon a trónörökös segédtisztje jött hozzám jelenteni, hogy a nagyherceg szintén megakarja tekinteni gyűjteményemet. En azt válaszoltam neki, hogy magam fogom az egész gyűjteményt a trónörökös palotájába vinni, hogy azt ottan kényelmesebben megtekinthesse.

S ez megis történt. A nagyherceg elvont ragadtatva játékszerceim által s mondá: »Ugyan hogy szedhetett össze oly rövid idő alatt ily tökéletes gyűjteményt? Hiszen ahhoz egy emberélet is kevés?«

»Császári felség a szolgálatban való buzgalom mindent legyőz.

En mindent szenvedélyesen szeretek a mi a katonai szolgálathoz tartozik.«

Ez idő óta szakértő voltam a nagyherceg előtt a katonai dolgokban.

A »Budapesti Hírlap« A nagyok és boldogok ezimen B. Bánffy sikereit ismerteti, miket elért: s különösen kiterjeszkedik a főrendiházi kinevezésekre, hol nem az érdem, hanem a pártpolitika volt irányadó különben is Bánffy mindent pártszempontból fog fel.

A »Pesti Hírlap« Meszlényi Lajos és Kossuth Ferencz közti levélváltást commentálja s a különvált függetlenségi párt belügyeit is feltárja. Jelenleg a Juszth-párt jobban áll és ezért nem fogadta el Kossuth Ferencz a felajánlott békejobbot.

Az »Egyetértés« A tudomány vására ezim alatt ama rossz rendszert támadja, hogy az egyetem sokakat promoveál doktoroknak. Ez csak annak tulajdonítható hogy az egyetemi tanároknak kevés aránylag a fizetésük s ezért tették kötelezővé a doctoratus letevését. Véget kell vetni e kenyérküzdelemnek az egyetemen.

A »Nemzet« Bánffy eljárását védelmezi a főrendiházi kinevezéseknél. A Nemzet szerint a korona is belátta azt hogy az égh. pol. javaslatoknak keresztül kell mennie a főrendiházban és ezért élt kinevezési jogával. Az eljárás különösen Angliában van szokásban.

A »Magyarország« Spirifankerl ezim alatt Kállay Béni közös minisztert, a nagy békéltetőt támadja azért, mert Boszniában az illdzsei löverseny alkalmából behozta a totalizátort, ingyen vasutat adott az odarándulóknak s 52500 frtot tűzött ki díjnak. Hány tanítót lehetne e pénzből fenntartani?!

A »Pesti Napló« rendkívül aggasztó jelenségnek tartja, hogy habár csak július 10-én jár le a 23 anyakönyvi felügyelői állásra hirdetett pályázat, máris 2300-an nyújtották be a pályázati kérvényt, mert szerinte ez azt jelenti, hogy társadalmi középosztályunk már alig képes eltartani magát s minden segítséget az államtól vár, régenté pedig épen a középosztályban volt az állam igazi vagyona és ereje.

Az »Egyetértés« a kötelező doktoratus eltörlése érdekében ezikkezik s kimutatja, hogy a budapesti egyetemen a jelen állapotok mellett valóságos vizsgázás ragálya dühöng s a tanárok csak azért buktatják a vizsgázókat, hogy minél több jövedelemre tegyenek szert: szükséges tehát, hogy az előbbi rendszer visszaállíttassék s egyszermind a tanárok fizetése felemeltessék.

A »Magyar Hírlap« az elnyomott munkás nép érdekében emeli fel szavát s sürgeti a munkabérek szabályozását, a gazdák és a munkások közötti viszony rendezését az egész országban, de különösen a fővárosban.

Végre azt kérdé tőlem Petrowitsch Pál, nem adnám-e el neki gyűjteményemet. S én azt válaszoltam, hogy semmi árért sem eladó, de boldognak fogom magam érezni, ha elfogadja tőlem ajándékkul.

A nagyherceget kellemesen lepte meg ajánlatom, megölelt — s ez órájától kezdve leg-hőbb szolgálójának tartott.

Igy barátom, »végzé gróf Rostoptschin elbeszélését« nem tehetőség és nem lángelme által lehet nálunk magas polczra jutni.

Nyelvtani elmefuttatás.

Gyakran elmerengek, sőt eltöprengek azon a kontárkodáson, mellyel szép magyar nyelvünk különösen hírlapírodalmunkban a kin minden kigondolható retortáin keresztül szűretik. Egy megfoghatatlan előttem az, hogy nyelvtudásaink egyike sem emeli fel szavát a modern ujitók téves nyelvkezelése ellen. Innen származik az a chaosz, mely sok szóra nézve lapjainkban uralkodik. Alljon itt néhány példa.

Egyik lapban következetesen olvassuk »villamos«, a másikban »villámos«. Miután itt a gyök villám, nem lehet villamos, valamint helytelen volna »hullamos« »hullámos« helyett.

Majdnem kivétel nélkül használjuk a következő szókat így: botránkozni, viszálykodni, aranka. Kérdem, szabad-e a gyökökkel ily ön-kényes játékot űzni? s nem hangzik-e eufonikusabban botránkozni, viszálykodni, aranyka? és ha már tévedünk, miért nem vagyunk a tévedésben következetesek? miért ármánykodunk,

A Bánffy-hunyadi királynapok.

(Saját tudósítónktól.)

Bánffy-Hunyad részeseül az idén azon kiváló szerencsében, hogy a királyt vendégéül fogad-hassa. Ott lesznek a hadi zárógyakorlatok megtarva Ő Felsége, a király előtt.

A kis városkában ugyancsak készülődnek a magas vendég fogadására; az utcákat, a tereket rendezik, az épületeket pedig a meny-nyire lehet, csinosítják, úgy, hogy a város kül-sőleg is megnyerje Ő Felsége magas tetszését.

A király lakása *Barcsay* Domokos, ország-gyűlési képviselő kastélyában lesz, melyet *Branko* lovag, főszállásmester e czélra a leg-alkalmasabbnak talált. Itt lesz elszállásolva az udvari kíséret, a közelben pedig a 46 tábor-nagy és 106 törzstiszt. A katonaság zöme a közeli falvakban lesz elszállásolva, egy része pedig a szabadban fog táborozni. A főhercegek, ministerek Bánffy György gróf, zentelkei kastélyának vendégei lesznek.

Ott, a hol a király fog lakni, egy valóságos gyártelep van most. A kastélyt renoválják, a falakat újra festik, falakat áttörnek, ajtókat befalaznak, festenek, vakolnak minden felé. A legfelsőbb hadúr teremt ellátják minden kényelmi eszközzel, berendezik pazar fényvel, hogy külsőleg is imponáljon a szemlélőnek.

A termék butorzatát Seifman, udvari szál-lítónál rendelték meg, ki már több ízben rész-sült ilyen megbízásban.

Egymásba nyíló, pazar, keleti fényvel berendezett termék mellett egyszerűen beren-dezett szobáskára bukkanunk.

Egyszerű butorzata bizony nem árulja el hogy milyen magas vendég számára van ez berendezve?

Ez a király hálószobája...

Két hadtest, körülbelül ötvenezer ember lesz összevonva a királygyakorlatokra.

A temesvári 61. gyalogezred már augusztus 12-én kel utra, s Máslak, Fibis, Radna-Lippa mellett ezredgyakorlatokat tartva, szeptember 6-án Belényesre érkezik, hol a nagyváradi hadosztálytal találkozik, s itt Tárkány és Telek közt gyakorlatokat tart, melyeknek

szeszélyeskedünk a helyett hogy ármánykodnánk, szeszéleskednénk?

Igy vagyunk a birtokragokkal is. Egyikünk a többes harmadik személyében az ő, o, má-siknak az ü, u, betűbe szerelmes. Miután mind-akettő nem lehet helyes, nézetem szerint nyelvtanilag csak az ü, u korrekt, már csak azért is, hogy megkülönböztethessük sok főnévnek a többes számát az illető birtokragból, pld. magok, maguk, asztalok, asztaluk, esőzők, esőzők, gőzők, gőzők.

Hát a sok germanismusra vajjon mi szükségünk van? A talaj porhanyitva lesz, — wird gelockert — nem magyarosabban beszélünk, ha azt mondjuk, hogy a talajt porhanyítjuk, vagy a talaj porhanyítottatik?

Hát mit szóljunk a családnevek falszifiká-cziójához?

Valamint senkinek sem jutott még eddig eszébe Zichyt Ziesinek, Széchényit Szécsényinek írni, ép úgy bajos volna a »Budapesti Hírlap-nak« megokolni, miért nevezi a külügyminisz-tert Goluhoszkinnak, mikor az ő családi neve Goluhovszki.

Általában én nem értem, miért irtóznak mi magyarok annyira a ch betűtől, talán azért, hogy a mi nyelvünkben nem létezik? S végre is kérdés, van-e nekünk jogunk más nyelvek helyesírásába beleavatkozni s azt izlésünk sze-rint idomítani.

A sovinizmus lehet más téren hasznos, de a nyelvtanban semmi értelme.

Rimler Pál.

bevégezte után a szabad meneteket következnek a gyalog hadosztályban a záró gyakorlatok színhelye, Bánffy-Hunyad felé.

Az Aradon állomásozó 33. gyalogezred augusztus 7-én egyesül a Pancsován állomá-sozó zászlóaljával és a 46. gyalogezrednek Sze-geden állomásozó zászlóaljával. Innen Pankotán, Ternován át Belényesre mennek, s innen a nváradi és temesvári katonasággal együtt foly-tatják az utat Bánffy-Hunyad felé.

Az 1. számú huszárezred 1., 2. és 3. szá-zada a 34-ik gyaloghadosztálytal Radnán egye-sül, s azzal együtt vonul *Biharmegyén át*, míg a 4. 5. és 6-ik század a 17. gyaloghad-osztályhoz csatlakozva, azzal együtt marad a zárógyakorlatok befejezéséig.

A temesvári tüzérezred négy ütege a 34. gyaloghadosztálytal, a 19. hadosztály tüzérezred, melynek nagyrésze *Nagyváradon* állomásozik, a 17-ik, nagyváradi gyaloghadosztálytal manő-vrirozik szeptember 4-től kezdődőleg.

A tüzérség és gyalogság közös lögyakorlata augusztus 29-én lesz, míg a zárógyakorlatokat, melyeken a király is jelen lesz, szeptember 23-tól 26-ig tartják meg. A tartalékosokat csak szeptember elsejére hívják be az ezredekhez.

A külföldi katonai attachék közül valószí-nüleg azok lesznek újból kiküldve, kik a kő-szegi és borossebbesi királygyakorlaton részt vettek.

A 7-ik hadtest vezére *br. Waldstätten János* tábornaszernagy lesz.

A király, mint udvari körökben beszélük, bánffy-hunyadi tartózkodása alkalmával az ak-tuális politikáról s a nemzeti kérdéstről bőven fog nyilatkozni, melynek nagy jelentősége lesz mind a nemzetiségekre, mind a mostani kor-mányra nézve.

Mint ujabban értesülünk, a bánffy-hunyadi királygyakorlatokon Oroszország képviselőjében *Worowin*, Poroszország részéről *Hugó* vezér-kari őrnagy lesznek jelen, mint katonai attachék. Ő Felsége kíséretében ezuttal *Paar* gróf, főhadsegéden kívül *Bolfrass* és *Schaafgotsch* hadsegédek teljesítik az adlatusi szolgálatot.

(Rr.)

NAPTÁR.

— Julius 3. —

Szerda, Róm. kath. Jácint vt. Prot. Jácint. Gör. kel. június 21. Julián vt. Izr. Thamus 11.

Nap kel 3 óra 57 p., nyug. 7 óra 38 p. Hold kelle 5 óra 5 p., nyug. 0 óra 25 p.

- Julius 3. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése d. u. 3 órakor saját helyiségében.
 4. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.
 4. A biharmegyei népnevelési egyesület választ-mányi ülése d. u. 5 órakor.
 6. A nagyváradi ker. ifjak körének táncszvigalma a Polgári lövölde helyiségében.
 7. A »Szigligeti társaság« matinéje N.-Szalontán.
 11. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságá-nak ülése d. u. 3 órakor.
 13. A 48-as népkör táncmultsága a Rhédey-kertben.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üz-letekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-Iéle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Panker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-Já-nos-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-delmi csarnok palota, Nagypiacz.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **József főherczeg Nagyváradon.** Emlit-tettük a napokban, hogy József kir. főherczeg holnap azaz július negyedikén Nagyváradra ér-kezik. A »Tiszantul« után a többi lapok

is említést tettek a fenség látogatásáról, de azt irták, hogy július harmadikán érkezik meg az alföldi vonattal. Ezzel szemben ma is fenntartjuk, hogy a főherceg, aki ma még Kecskeméten tart szemlét, holnap este hét órakor érkezik körünkbe a budapesti gyorsvonattal. A kir. főherceg fogadására a püspöki rezidenciában már erősen készülnek, miután mint már jeleztük, Schluca bibornoknak lesz szívesen látott vendége. Másnap reggel József főherceg szemlét tart a katonaság felett, melynek körében szintén nagy a mozgolódás, hogy a fenség meglepését kiérdemelje.

*** Két eljegyzés a királyi családban.** Királyunk családjában két eljegyzésre készülnek. Az egyik Ferenc Ferdinánd kir. hercegnek eljegyzése egy magyar vérből származó angol hercegnővel, Teck herceg leányával, a másik Mária Dorottya kir. hercegnőé, József kir. herceg leányáé a belga trónörökösrel.

A prezuntív trónörökös eljegyzése hírére ezeket írják: Károly Lajos kir. herceg és felesége elutazott Londonba; utazásuk házassági tervvel van kapcsolatban; arról van szó, hogy Ferenc Ferdinánd kir. herceg eljegyzik Teck hercegnék egyik leányát; a Teck család ama kevés angol családok közé tartozik, melyek a katolikus egyház hívei.

Beavatott körökben mégis arról beszélnek, hogy az udvarnál tervben van Albert trónörökösnek Mária Dorottya kir. hercegnővel, József kir. herceg leányával való házassága. Mária Dorottya kir. hercegnő és anyja, Klótild kir. hercegnő a királyi pár látogatására a laekeni belga királyi kastélyba érkezett, a hol diszbedét adtak tiszteletükre.

*** Letartóztatott váltóhamisító.** A könynyelműség, a dologkerülés, a szenvedélyesség nyomában ott ólálkodik rendszeresen a pénz, az érték: ez a két ikertestvér. Incelkedik veled, hol az egyik, hol a másik, hogy ragadd a birtokodba és mikor hatalmadba kerültek, jogos vagy jogtalan uton, égnék a kezében. Ha nem fosztod őket, elrepülnek hogy sohasem látod többé sem az egyiket, sem a másikat. Jáczenó az elől említett emberi gyarlóságok közül melyiknek a hatalma alatt állott? Kutasuk, elég szomorúan bizonyítják azok a hamis váltók, melyek miatt tegnap a nagyváradirendőrség kezébe került. A gazdasági és iparbank vezértitkárnak feljelentése folytán Gerő alkaptány az Újvilág kávéházban letartóztatta Jáczenót. A magas, intelligens kinézésű férfi beismert mindent. Elmondta, hogy a gazdasági és iparbank, valamint a polgári takarékpénztárnál benyújtott nyolcz darab leszámított váltót ő hamisította, a pénzt ő vette fel. A hamis váltókat különben már több ízben törlesztette és prolongálta oly szerencsével, hogy a tegnapi napig nem jöttek rá a családra. Tegnap is törleszteni akart. Egy bérkocsinak átadott tíz forintot és az új váltót, melyen Hornyánszky Pál és Ille Jánosné aláírásai voltak hamisítva. Várta a küldönczöt a kávéházban, de ahelyett a rendőrség érkezett meg. Utóbbi időben — mint elöadta — nem foglalkozott semmivel. Nyolcz év óta tartózkodik Nagyváradon és alkalmazva volt, mint hivatalnok a püspökségnél és a vasutnál is. Gyermekei nincsenek. Egyedül nejének okozott szegényt. A hamisított váltók közül ötöt a gazdasági és iparbank, hármat a polgári takarékpénztár számított le. A tettesnél talált iratokból azonban az vélelmezhető, hogy a Bihar megyei takarékpénztár is érdekelt van. Összesen 31 frt néhány krajczárt találtak nála melyet a kir. ügyészséghez tett át az iratok kapcsán. Jáczenót bérkocsin szállították a büntető bírósághoz.

*** Rekvium Ambrus Kamillért.** Egy éve, hogy Ujpesten borzasztó tüzvész dühöngött, mely az ottani Wolfner-féle börgyárat elhamvasztotta s egy bedőlt tűzfal agyonsújtotta dr. Ambrus Ka-

mill upesti kapitányt és Konkoly Miklós rendőrségi kézbesítőt, míg Bobojesov Péter rendőrtisztviselő súlyos sebeket szenvedett. A katasztrófa évfordulója alkalmából Ambrus Kamill lelki üdvéért az upesti templomban rekviem volt, a melyen a szertartást Ille Vincze plébános végezte. Ambrus Kamillnak Nagyváradon is vannak rokonai.

*** Stern Jakab temetése.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra az izraelita vallás szertartása szerint Stern Jakab nagyvárad polgárt és kabai nagybirtokost.

A temetésen, mely nagyteleki utcai lakásából ment végbe, ott láttuk a város és vármegye előkelő közönségét vallás különbség nélkül, ami minden esetre a mellett tanusodik, hogy a boldogult iránt halálakor megnyilatkozott őszinte részvét épen olyan általános, mit az a tisztelet és szeretet, melynek örvendett, míg élt.

Önfeláldozó családapa, barát és társadalmi ember volt, akinek elhunytát a bánatos családon kívül széles körben siratják mindazok, akik a nemes szívű emberrel közelebbi barátságban, vagy ismeretségben éltek.

A temetési szertartást öt órakor kezdte meg dr. Kecskeméti főrabbi és a gyászének felhangzása után a tisztelők és jóbarátok vitték a fekete érc koporsót a gyászkoesiig. A menetet, mely az előkelő közönséghez csatlakozott nagy néptömeeggel szaporodott, hosszú kocsis sor követte. Két kocsin a szebbnél szebb koszorúk voltak elhelyezve. A gyászkoesi megyei hajduk kísérték díszben. A koszorúk szalagján a következő feliratok voltak:

Imádott apánknak — Irma, Ákos.
Felejthetetlen édes apánknak — Paula, Kornél.
Kedves apánknak kegyelettel — Miklós.
Szeretett jó apánknak — Margit, Bernhard.
Jó urunknak — A gazdatisztek és alkalmazottak.

In vohrerungsvoller Liebe — Lotte.
Jakab papánknak — Erzsike.
Nagyapának — Dóra.
Szeretett rokonunknak — Guttmann Albert és családja.

Szeretett bátyámnak — Marezi.
Szeretők jeléül — a Rosenberg család.
Utolsó baráti üdvözléssel — Tóth Dezső.
Kedves barátjának — Balásházy Bertalan.
Stern Jakabnak — Barátsága jeléül Pally Lajos.

Veizer Adolf és neje — Stern Jakabnak.
Szeretünk jeléül — Radó Ignác és neje.
Tisztelete jeléül — ifj. Moskovits Mór és neje.
Jó barátjának — Örléy Kálmán.
Jakab bácsinak igaz híve — Deési Géza.
Jakabnak — Betty.

Ezekon kívül még számosan küldtek koszorukat, melyek mint említettük, két kocsit telítettek meg. Nyugodjék békében a drága halott és a családnak adjon az Isten bő vigasztalást!

A halottat engedély mellett egy remekművű kettős légmentes sarcophagban Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési intézete szállította be és a gyászházat az izraelitáknál szokásos egyszerűséggel fekete kárpittal vontta be.

*** A pápa szent Péter sirjánál.** Mint Rómából írják, XIII. Leó pápa pénteken este udvari méltóságainak kíséretében a szent Péter sirjához ment imádkozni s hosszú ima után az érsekeknek szánt palliumokat szentelte meg.

*** Kinevezések.** Biharvármegye főispánja dr. Beöthy László tegnap töltötte be az ujonnan rendszeresített járásorvosi állásokat. A beéli járásba járásorvossá dr. Groszmann Mór beéli körorvost, érmihályfalvai járásorvossá dr. Demé Béla tb. főorvost s volt nagyszalontai járásorvost, vaskóhi járásorvossá Dr. Déák Jabab gyakorló orvost.

Egyidejűleg kéri az alispánt, hogy a kinevezés folytán megürült nagyszalontai és érmihályfalvai járásorvosi állásokra hirdessen pályázatot. — Pályázni folyó hó 15-ig lehet.

*** Gyalokay Lajos előléptetése.** A fő- és székvárosi államrendőrségnél történt előléptetéseknél egyik ismerősünk, illetve földünk nevével is találkozunk. Gyalokay Lajos I. kerületi rendőrkapitányt ugyanis rendőrtanácsossá nevezték ki. Milyen jó is volt Gyalokayra nézve az a bukás, mikor a város nem választotta meg tanácsossá, csak most látja be még inkább Gyalokay, aki rövid idő alatt ilyen szép előmenetelt tett.

*** Egyházi ünnepély** Mező-Keresztes és Mező-Peterden. Lélekemelő egyházi ünnepély folyt le a mezőkeresztesi róm. kath. egyházban szent Péter és Pál napján. — Kora reggel — írja levelezőnk — az ottani templom zsufolásig megtelt hívőkkel, hol Alacs Károly celebrált és mise végezte után felhívta a hívőket, hogy vele M.-Peterdre e két szent ünnepén látogassanak át »processióval«. — „Előre” ugymond „szentjeink, hitünk és Isten dicsőségére”. És a hívők, úgy amint templomba mennének, követték lelki atyjukat M.-Peterdre, a hol rájuk már nagy számu hívővel várakozott Rézmann Márton m.-peterdi lelkész, hol a két község híveinek ez utóbbi az ottani szent egyházban olvasott szent misét. Megható és lélekemelő látvány volt eme két község lakossága hitében egygyé olvadva, társadalmi különbség nélkül miként borul le szent jelenyünk a „kereszt” előtt, és ad hálát megvallójának, hitéért, — megvallatásáért. Az egyházi ünnepély befejezte után Rézmann Márton az egész előkelő részét az ünneplő közönségnek magához hívta ebédre, — míg a többi hívőkről az egyházigazdának gondoskodott. Az ünnepélyen jelen volt még Csomák János furtai lelkész és ennek testvére nejevel és még több vidéki notabilitás, kik a legkedélyesebben költöttek el a jó magyar izléssel főzött és igaz vendégszeretettel adott ebédet. Az ebéd közben pohárköszöntők is voltak.

*** Miből építik fel a nagyváradai iparosmenházat.** A nagyváradai ipartársulat már megtartotta a bokréta-ünnepélyt is és erősen vaskolják az iparosmenház falait. Maholnap kész lesz az épület, de az a kérdés, hogy miből fognak fizetni. Ez a fontos kérdés pedig azért merült fel, mert az előjáróság az iparhatósághoz csak a közgyűlésnek a kölesön felvételére vonatkozó határozatát terjesztette be és külön nem kérelmezte a tanácsnál, hogy a kölesönfelvételéhez eszközölje ki a miniszter jóváhagyását. A tanács ezért az iparhatóság előterjesztését figyelmen kívül hagyta és elutasította az ipartestületet. Az elutasítás még azért is történt, mert a városi közgyűlés olyan felétel alatt szavazta meg az ipartestületnek ajándékozott telket, hogy az adóssággal meg nem terhelhető.

*** Istenítélet.** A Péter-Pál napra virradó éjszakán óriási vihar tombolt a Bakony felett. A százados tölgyek derékban roppantak ketté s a fekete fürgetegben villámsapott tölgyek fáklyája vörösítette be az égboltozatot. A viharos felhők mélyéből özönével indult a zegernyés zápor s diónyi jégdarabok pattogtak szerte a földön morgóntve, kiesépelve az életet. Az óriási vihar legdühösebben esapott le Zvics, Eplény, Csesznek határára, hol a zápor valóságos felhőszakadással szüajult. Legszerencsétlenebbül járt azonban Olsaszfalu, melybe az istenítélet alatt nyolczszor esapott le a villám. Két ház a szakadó vizözön daczára földig égett. Az orkán emberáldozatot is követelt, ugyanis az egyik villámsújtotta házban öt embert ölt meg a menykő.

*** Hulla a temetőben.** Tegnap reggel jelentést kapott a nagyváradai rendőrség, hogy a csillagvárosi temetőben egy férfi hullájára akadt a sirásó. A nyomozás kiderítette, hogy Abru-dán Mihály napszámos reggel 6—7 óra között tért be a temetőbe, ahol erős hányás fogta el és rövid idő alatt meghalt. A hullát a rendőrség beszállította a bonczházba és a halál ok

kideríthetése végett elrendelte az orvosrendőri boncolást, mely ma délelőtt fog megtörténni. Abrudánról a vele vadházasságban élő nő azt állítja, hogy régóta betegkedik. Betegsége onnan ered, hogy a pusztatamásii zendüléskor amikor tudvalevőleg az aratók a csendőröket megtámadták, hátán és mellén szurást kapott. Sebei bár látszólag begyógyultak, de azért folytonosan heves fájdalmakat szenvedett. Valószínű, hogy belső elvérzés okozta Abrudán halálát.

* **Érdekes ajándék.** Abból az alkalomból, hogy Eszterházy Miklós Móricz gróf fiai a győri szent László-ünnepélyen megjelentek, a megyés püspök érdekes ajándékot küldött általuk édes atyjuknak. Ez az ajándék egy sétat, mely a régi győri vár egyik történelmi nevezetességű kapujából készült. — Midőn Pálffy Miklós és Schvarzenberg Adolf 1598-ban Győr a törököktől visszafoglalták, az ostromlóknak először a fehérvári kaput sikerült betörniök petárdáikkal. A kaputestet később a győri székesegyházban helyezték el, hevederéből azonban a megyés püspök sétatokat készített. Ezek egyikét küldte el a eszterházy grófnak, kinek nagyanyja és neje a győri hős, Schvarzenberg herceg családjából származik.

* **Uj növendék papok.** Tegnap volt a püspökségi palota dísztermében a papnövendékek felvételi vizsgája melyen jelen volt Schlauch bibornok és a káptalan, továbbá a gymn. tanári kartól Kotunovits Sándor igazgató, és dr. Kolozsváry Béla tanár, kik a pályázókat vizsgáztatták. Kevés pályázó közül csak Radeszky János és Ernyi Károly VII. gymn. tanulókat vették fel.

* **A Schlauch-téren katona zene lesz.** Ma este 6 és 7 óra között házi ezredünk zenekara ismét tézenét ad, melynek műsorát a közönség iránti figyelemből és a zenekar szíveségéből itt adjuk a következőkben:

Műsor.

1. Lefébre. »Royal de la Marine« induló.
2. Smetana. »Libusea opera.« Előjáték.
3. Zihrer. »Bécsi lányok.« Keringő.
4. R. Wagner. »Nagy háboru induló és esatahimmus.« Rienzi operából.
5. Komzák. »Falu és város« lengyelke.
6. Strauss. »A cigánybáró.« Egyveleg.

* **Eljegyzés.** Frölich Pál nagyvárad-i törekvő hentes iparos eljegyezte Szőke Mihály nagy-szalontai sertéskereskedő kedves, és szép leányát Szőke Sárika kisasszonyt.

* **A miniszter nem hiszi, hogy nincs.** Ha a pénzügyminiszter nem hisz a »nincs«-ben, az még megjárja, de hogy a földművelési miniszter is minden áron azt akarja, hogy legyen, ez már kissé különös dolog. Arról van szó, hogy a nagyvárad-i haszon állatok összeírásakor a hivatalos közegek a kimutatásba csak esikókat írtak be a növendék állatok közül és a földművelési miniszter nem akarja elhinni, hogy ott, ahol bikák meg tehénnek vannak, egyetlen borju se akadjon. Visszaküldte tehát a hivatalos pecsét alatt kiállított statisztikai kimutatást és szigorúan meghagyta, hogy legyenek borjuk, malaczkok, bárányok, gidók, kis csacsik és még kisebb öszvérek is, mert különben sehogy sem lesz jó a kimutatás.

* **Jóváhagyott közuti költségeloirányzat.** A kereskedelmi miniszter tegnap érkezett leiratában tudatta Nagyvárad-város közönségével, hogy a közuti költségeloirányzatot jóváhagyta és így nincs kifogása az útmester javadalmaszásának emelése és a rajzoló fizetésének a költségvetésbe illesztése ellen sem.

* **Villamosság által okozott halál.** Bécsi levelezőnk írja, hogy ott tegnapelőtt az I. kerület a kolorrát közut 9. számú háznál a villanyvilágítás megromlott és a »Nemzetközi villamos világítási társaság« két megbízható szerelőjét küldötte ki a szerkezet megvizsgálására és helyreállítására. A ki küldött Danzer János és Nissel Adolf a pinceben elhelyezett váltó szekrény és sodronyok átvizsgálásához fogtak. Danzer a váltószekrényhez ment, hogy azt az áram összekötés vezetésére kipróbálja. Ezen

munkálatnál figyelmen kívül hagyta azon elővigyázati szabályt, hogy a vezeték gummi keztyük — használatával kapcsolja be és így történt meg a szerencsétlenség, melyért a vigyázatlan életével lakolt. Az 1900—2000 volt erejű áram Danzert agyonütötte. Társa egy óriási villám csapot látva oda rohant, de már késő volt, mert Danzernek mindkét keze könyökig megsülve, szemei üregeiből kidudorodva voltak. A 31 éves nős és családos munkás iránt általános a részvét.

* **Trachoma-megbetegülések kimutatása.** A lefolyt félév alatt a városi főorvosi hivatal jelentése szerint Nagyváradon 1894. évről visszamaradt 18. trachomás beteggel együtt összesen 26 egyént gyógykezelték. Ezek közül meggyógyult 12, eltávozott 8 és gyógykezelés alatt maradt 6 trachomás beteg.

* **Püspök a női ezifraságok ellen.** Érdekes tudósítást kaptunk Váczi-ról. Az ottani apácák vezetése alatt álló polgári leányiskolában kiállítás rendeztek a növendékek kézi munkájából. S minthogy a kiállítás pompásan sikerült, a leányok kincseket érő finomságokat állítottak ki: az apácák meghívták a kiállítás megtekintésére Schuster Konstantin püspököt. A püspök figyelemmel nézte meg a pompás himzéseket, selyem festéseket, vert csipkéket, montirozásokat. Várták, hogy most fog elhangzani az elismerés, s a dicsőítő buzditás szava. E helyett a püspök megcsóválta a fejét, s így nyilatkozott:

— Drága, nagyon drága munkák ezek. A szülőknek ez sok pénzükbe kerül, pedig nehéz időket élünk. Mondja csak édes testvér, nem tanultak foltozni ezek a leánykák? Harisnyát foltozni, alsó ruhát, felső ruhát; aztán átalakítani a ruhákat, mert a nők nem olyanok, mint én, hogy elhordanának egy kabátot negyven esztendeig. Valami foltozási munkát mutasson nekem édes testvér.

Ilyesmi persze nem volt kiállítva. A püspök szeme ekkor egy díszes asztalterítőn akadt meg.

— Hát ez micsoda ezifraság? — kérdezte.

— Egy asztalterítő, kegyelmes uram, felelte az apáca.

— Már minek az ilyesmi szegényembernek? Elég jó egy viaszos vászon is.

A majolika edényekre leginkább haragudott.

— Mondja csak, édes testvér, ha a váci püspök nem volna olyan takarékos, mit fizetne ezért a sok szép majolika edényért?

— Hatszáz forintot megér, — válaszolta az apáca.

— Megér, mondá, legalább hatszáz forintot.

— Hallatlan, ennyi pénzt fényűzésre. Édes gyermekeim, ne legyetek olyan fennhéjázók, ne felejtsetek, jó az egykrajcáros cserépedény is, csak legyen róla mit enni.

A püspök ezután kikelt a mai nevelés rendszere ellen, s többek közt így nyilatkozott: »Ezzel a nevelési iránynyal vetik el az elégedetlenség csiráját és benne megteremnek a különböző társadalmi kérdések. — Ez polgári iskola, vető közbe, már a neve mutatja, hogy milyen legyen, egyszerű, szerény, a milyennek a munkás polgárnak lennie kell. Így azonban a gyermeke már beleoltják a fényűzésre való hajlamot és ha ezt nagykorában nem tudja folytatni, lesz a fényűzésből kenyérkérdés és meg van a szociáldemokratizmus mindenféle más nyavalyával együtt. Milyen szerény volt akár egy hivatalnok, akár egy iparos azelőtt; szerény mécses világította be egyszerű szobáskáját, most kell neki napégő, csillár, tele aggatva ilyen esesebeesékekkel, a milyenek itt vannak; kell néha matibutor és míg az öregek pléh kanállal ettek, most kell nekik tizenkét személyre való ezüst, továbbá egy arany remontoár óra. Az ilyen állapotok nem egészségesek és nem lehetnek áldásosak sem a hazára, sem az emberiségre.«

* **Mértékhitelítés a mult hóban.** Junius havában a nagyvárad-i mértékhitelítő hivatalban hitelítve lett 266 drb. hordó, 195 folyadék-, 180 száraz tárgy mérték, 16 suly és 8 mérleg. A hitelítésekért összesen 180 korona és 18 fillér folyt be.

* **APRÓ HIREK. Piezulás bank N. Szalontán.** A szomszéd városka mindenben igyekszik Nagyvárad után. Legközelebb új piezulásbankot alapítottak és július 6-án már meg is kezdik a befizetéseket. — **Az új zenggi püspök.** Zágrábi telegram szerint Maurovics Antalt, a zágrábi egyetem

teológiai tanárát legközelebb zenggi püspökké fogják kinevezni. — **Haldokló szerb püspök.** Temesvárról írják, hogy Popovics szerb püspök, kinek egyik lábát, nemrég amputálták, reménytelen állapotban van. Az amputált láb üszögös, a másik láb megdagadt s a püspök kijelentette, hogy inkább meghal, mintsem még egyszer amputálják.

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2:12, 7:08, 1:48, 7:15, 8:42.	Budapest felé 2:26, 8:43, 11:04, 11:32, 2:22.
Kolozsvárról 2:19, 10:44, 11:17, 8:00, 8:38.	Kolozsvár felé 2:20, 7:15, 2:06, 3:58, 12:05.
Szegedről 8:30, 9:32, 5:30.	Szeged felé 4:25, 7:30, 10:20.
Aradról 9:32.	Arad felé 4:25.
Vaskőh-Belényesről 11:05, 9:09.	Belényes-Vaskőh felé 4:25, 1:48.
Gyoma-Kótról 10:05, 8:00.	Kót-Gyoma felé 6:55, 1:40.
Érmihályfalváról 8:10, 9:14.	Érmihályfalva felé 6:45, 4:35.
Szent-László és Félix fűrdőből 8:15*, 10:10, 3:37*, 6:20, 8:55, 10:54*.	Szent-László és Félix fűrdőbe 6:40*, 8:39, 2:05* 4:45, 7:20, 9:19*.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.
A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

IRODALOM.

A »Hítségoklati Folyóirat« szerkesztősége „*Institutiones logicae*“ és „*Institutiones metaphysicae*“ című két kötetes munkára hirdet előfizetést. A munka lehetőleg röviden foglalja egybe a logica és metaphisikának alapigazságait. E mű nem a kritikusok számára íratott, s szerző nem a nyelv szépségeinek csillogtatására törekedett, hanem célja volt, hogy ezt a sokak előtt száraznak tetsző tudományt könnyen érthető nyelven (a mi azonban nem tévesztendő össze a »pongyola nyelvvel«) érdekesen és vonzóan adja elő. Nem a nyelvészt akarja gyönyörködtetni, hanem a tanulót kívánja tanítani. A mű papnöveldei oktatásra és magánhasználatra íratott. Mihelyt annyi előfizető jelentkezik, hogy a költségek biztosítva lesznek, a mű azonnal sajtó alá kerül. Ara lesz a két kötetnek (mintegy 17—18 iv) együtt 1 frt 60 kr. — *Megrendelhető a „Hítségoklati Folyóirat“ szerkesztőségében Szegeden (alsóváros).*

»**Politikai Hetiszemle.**« A folyó évi jun. 30-án megjelent 26-ik számnak tartalma a következő: **Vezérezik k.** A tények logikája, írta Egy liberális képviselő. **Belföld:** Millennium és egyházpolitika írta Veritus. **Külföld:** A Rosebery-kormány bukása, írta Székely Sámuel. **Lázadás Macedoniában,** írta s. s. **Közgazdaság:** Amerikai biztosító társaságok, írta X. **Tőzsde és pénzügy.** **Millenium: A kiállítás.** **Irodalom, Művészet.** **A h e t r ő l.**

»**Herkó Páter.**« A folyó évi junius 30-iki 26-ik száma szokott gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A jó élczeket igen sikerült illusztrációk élnéltik. A jól szerkesztett egyetlen kath. élczlapra ujjal felhívjuk az olvasóközönség figyelmét. Előfizetési ára egy évre 4 frt, félévre 2 frt.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

S z e r d á n: *Mongodin ur felsége.*
C s ü t ő r t ő k ö n: *A becstelenség.* itt előszőr. —
P é n t e k e n: *Fauszt.* Opera.
S z o m b a t o n: *A trapezanti hercegnő.*
V a s á r n a p: *Fokról-fokra.* — Este: *A rezerevisták.* —

Tél apó.

— Julius 2. —

(Színmű egy felvonásban, írta Szalóki Elek. Adattott másodikban.)

E rövid kis dramolettet, melyet junius 29-én adtak, először ismertette volt már lapunk. Meséje amily egyszerű, ép oly megkapó. A drámai műfajok szabályainak megfelel teljesen s mint egy egyszerű, bájos kis idill is a hallgató közönségre lüktető, ritmikus nyelveze-

tével esengő rimeivel kellemes benyomást tett, amit bizonyított a közönség figyelme és tetszés nyilatkozata, melylyel az egész előadás folyamán kísérte a pompás darabot. Különösen nagy tetszést aratott Gál Gyula remek szavallatával, melyet zajosan megtapsoltak; továbbá Novák Irén (Inkó), kit kedves alakításáért virágcsokorral is megtiszteltek. A többi szereplők is ügyesen adták szerepüket.

A parasztbeesület.

Pietro Mascagni e világhírű operája, mely az egész világon mindenütt sikert aratott, másodszori előadása is sikerült, dacára annak, hogy az érdeklődés nem volt iránta oly nagy mint első előadása alkalmával, mert a közönség félig sem töltötte meg a színházat. Különös elismerést érdemel Barna Izsó a zenekar ügyes vezetéséért. A darabban előforduló egyes kimagasló részletek valóságos tapsvihart arattak, mint az imakar (a Regina coeli laetare), a románcz, a bordal, különösen tetszést aratott a zenekar által előadott intermezzó.

Sugár Aranka tökéletesen beletalálta magát szerepébe; hangja tiszta, esengő volt, nem érzett rajta a fáradságnak vagy kimerülésnek semmi nyoma. Sz. Barcs Aranka hangja tiszta, kellemes volt, szerepét méltósággal és kellemmel adta. Sz. Tamári Rózsika ügyes játékkal, könnyed mozdulatával és finom árnyalatu hangjával gyönyörködtette a közönséget.

Mezei Mihály, H. u. y. a. d. i. József szerepeket drámai tüzzel, nagy ügyességgel adták; mindkettő éneke tetszésre talált, Mezeyt többször megtapsolták.

A **»Becstelének«**. Rendkívül érdekes színmű előadására készül a szintársulat. Rovetta kitűnő olasz írónak társadalmi drámája ez. Czime:

A **becstelének**. Szerzője biztos és vakmerő kézzel nyúl bele a mai társadalom hibáiba és kiméletlen igazsággal tárja azt elének.

A szereplők ambícióval készülnek az újdonságra, melytől nagysikert várnak.

Angyal, Tóvölgyi, H. Körössi Juczi, Tompa, Gál és Balassa játsszák a darab hatásos szerepeit.

Szenzátiós felfedezés.

A Rimanóczyban hűsölő pohos direktor két kortyval többet nyelt az üdítő nedűből mikor Rónaszék szokás szerint a vízben megbuktatta, — a mint hírül hozták neki, hogy az újságba azt írták Ligeti Vilmosról: »jó komikus és kitűnő humorista.«

Leszkay izgatottan csapott testének oszlopára s így kiáltott fel: — »Száz ezer tus és millió premier én eddig koristának tartottam Ligeti Vilmost s íme a közönség jó színésznek tartja. Mától fogva a publicum kövér elismerése legyen méltó jutalom; jobb fizetést azt nem adhatok neki.« — Ligeti ugyan jobban szeretné, ha az elismerés helyett sovány fizetését javítanák meg, mert hát

Korista kenyér
Kutya kenyér

De hát egyelőre elég lesz az is, ha nagyobb szerepeket kap s a karból kivesszik a mint ezt a közönség érzületének hű tolmácsa m. i. jegyű czikk írónk is hangsúlyozta.

Lapunkból olvashatta a közönség, hogy Kormos Ferike collaratur subrett énekesnő lép fel a színpadon. Azóta állandó ostromnak van kitéve szerkesztőségünk; hogy ki az a Kormos Ferike, megnyugtatóan kijelenthetjük, hogy mi sem tudjuk, de ki szívárgott hírekből gondoljuk hogy valaki, mert az opera házhoz van szerződötve. Ez előtt két évvel.

Fisch Fáni k. a. rendezett a Püspökfürdőben hangversenyt s nagy a gyanunk, hogy a két személy egy és ugyanaz. Hogy művésznő-e azt a »Zsidónőben« fogja a t. cz. publikum felfedezni s az érdekes felfedezésre a műértő közönség széleskörű expedíciót rendez, a melyre a művészet minden igaz barátját szívesen látja a rendezőség nevében

Kritikus.

REGENY-CSARNOK.

Későn.

Robinson F. W. után: M. J.

18

(Folytatás.)

— Majdnem semmit. »Az én kis Sefem tud magára vigyázni; de azért szeretnék a kirándulás után egyet-mást hallani új barátodról gyermekek!« ez volt az egész. Ha elbeszélhetném neki a mai nap élményeit, ép oly boldoggá tenném vele, minő én vagyok.

— Nos és mit akarnál neki elbeszélni?

— Oh, hiszen tudod! esevegett a leányka elpirulva. Vagy csak bolonddó akarsz engem tartani?

— Nem, nem, Sef! a játéknak vége van, az ösvény, mely előttünk van, sokkal komolyabb dolgok felé vezet. Sok komolyan meg gondolni valóm van — sok teher nyomja szívetem, édesem!

— Titkaid vannak előttem? mond meg azokat.

— Még nem lehet — majd később!

— Legközelebb, ha találkozunk?

— Valószínűleg.

— Oh, Dudley, én oly kimondhatatlanul boldog vagyok, suttogá a leány. — Az utóbbi időkben nagyon boldogtalannak, nagyon szerencsétlennek éreztem magam, te gyakran olyan — olyan különös voltál. Nehéz volt, nagyon nehéz téged megértenem. Egyszer gondolatokba merült, komoly és szük szavu voltál, majd meg vidám, kedves és beszédes, egy szóval úgy viselted magadat, mint a ki önmagával sines tisztában!

— Én csak azt az egyet tudtam mindig, hogy téged szeretlek, Sef! válaszolt Dudley.

Az állomástól azon utcáig, melyben Sef lakott, kocsin mentek be s a ház előtt bucsut vettek egymástól.

— Jó éjt, édes szerelmem!

— Jó éjt, Dudley! Még egyet! Sohasem fogok elmenni többé a Grandisonházba, érted, soha!

— Helyesen teszed, köszönöm neked, kedves gyermekem! — kiáltott Dudley örvendve.

— Nekem . . . nem is volt szándékomban a megnyitott estélyre elmenni, tevé hozzá Sef elpirulva, mert láttam, hogy mindig haragos vagy, ha az »Akadémiáról« beszélek. Boocsáss meg, Dudley, hogy ma megint bosszúságot okoztam vele neked! Megboocsátasz?

— Igen, igen! Isten áldjon meg, te kedves, kedves leánykám!

Lehajolt hozzá s megindultan egy csókot nyomott arcára, mintha egy gyermeket csókolt volna meg. Azután még egyszer »jó éjt« kívánt s eltávozott. Minden lépésnél nehezebbnek érezte szívét. Szemrehányásokat tett magának és furdalta a lelkiismeret. Miként fog ez a dolog végződni? Grey Dudley eltévedt az élet útjain s nem találta meg többé a kivezető ösvényt.

V.

Behatoltunk két ifju legbelsőbb világába s megismertük Grey Dudley és Carrington Sef jellemét. Ők kiismerték és megszerették egymást, mint sok más ezer, kik nem sokat törődnek a társadalom törvényeivel és mégsem voltak olyanok, mint ez a sok ezer, mert nem voltak képesek viszonyukat egy vidám kalandnak venni, melyet tetszésük szerint megszakíthatnak. Dudley azon férfiak közé tartozott, kik mindenben öntudatosan járnak el. Ő tudta nagyon jól, hogy tévutra jutott s néha tett is győnge kísérletet, hogy lépteit ismét a régi útra térítse, de hasztalan, mert szenvedélye erősebb volt jó akaratánál.

Ifju barátai közül a legtöbb bizonyára a könnyebb oldaláról vette volna a dolgot s a kis dírtárusnővel folytatott szerelmeskedés csak kellemes időtöltésnek tekintette volna; — nevetni, tréfálni, mulatni, azután szétválva újabb szerelmeskedést, újabb élvezeteket keresni, — ez a legtöbb ifju életcélja.

Grey azonban nem ily könnyelmű, hanem komoly, gondolkodó férfi volt. — büszke, tartózkodó és minden jögtalanságot visszautasító természet. Mint tanuló szorgalmasan tanult s még nagyon fiatalon jegyet váltott egy ép oly előkelő, mint gazdag és művelt nővel, kit jó

tulajdonságai miatt nagyabecsült s kiról azt hitte, hogy szereti mindaddig, míg Sef iránti új és vad szenvedélye hatalmába nem kerítette s meg nem tanította őt arra, hogy mi az igazi szerelem.

Most már tudta, hogy Courcy Geraldine-val történt eljegysésebe csak úgy vaktában ment bele, mert rokonai és barátai rábeszéltek s folyton azt emlegették előtte, hogy büszke lehet arra, hogy oly leányka szerelmét tudta megnyerni, ki nemcsak 1500 font sterling évi jövedelmet, de azonkívül nagy jövőt is biztosíthat leendő férjének. Mindenki irigyelte őt szerencséjéért, barátai csak »átkozott ficzkó«-nak nevezték s ő maga is igen megelégedettnek érezte magát, míg végre a kis Sefbe fülíg szerelmes nem lett.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A néppárt kecskeméten.

Kecskemét, jul. 2. (Saját tud. táv.)

A néppárti mozgalomnak rendkívül kedvezett Eötvös Károly kirohanása a kecskeméti pártszervezkedésen. A függetlenségi és 48-as párt vezéreiből ezt a mozgalmat már majdnem elnyomták, de most Eötvös fenyegetése újra lábra állította a néppártnak kecskeméti híveit, kijelenti, hogy legközelebb a párt szervezkedni fog s megmutatják Eötvös Károlynak, hogy ezt a pártot tönkre nem teszi az ő szónoklata.

A Pester Lloyd botránya.

Budapest, július 2. (Saját tud. táv.)

A nyári évadnak a politikai botrányát a Pester Lloyd csinálta meg azzal, hogy ma reggeli lapjában leköszölte az összes egyházpolitikai reform végrehajtására vonatkozó miniszteri rendeleteket. A főváros összes jobb érzelmű köreiből óriási konsternációt idésett elő az a körülmény, hogy Magyarország népének a Pester Lloydból kell értesülni arról, hogy miként esküdtetnek, miként anyakönyvelnek polgárilag.

Az esetnek érdekes mellékkörülményei vannak. A rendeleteket, utasításokat, a Pesti könyvnyomda részvénytársaságnál nyomatta a kormány, ennek a nyomdának az igazgatója Falk Zsigmond, Falk Miksának, a Lloyd szerkesztőjének a testvére. Némelyek úgy kombinálják, hogy a két Falknak a műve a közlés. Azt is beszélik, hogy a Pester Lloyd megkapta a rendeleteket hogy lefordítsa s így jutott hozzá a közléshez.

Annyi tény, hogy sem a Budapesti Közlöny, sem a Rendeletek tára nem kapta meg ma délig az utasításokat, csak délben érkezett meg a Közlönyhöz a belügyminiszteri rendelet, mely külön utasításokat tartalmaz a közlésre s a titokban tartásra.

Az ügy nem marad emyiben, mert mielőtt összeül az országgyűlés, megintertpellálják a belügyminisztert, hogy mióta hivatalos lapja Magyarországnak a Pester Lloyd. Feltűnővé teszi még inkább a visszaélést az a körülmény, hogy a Lloyd már többször közölt ilyen kormányintézkedéseket.

A macedoni-ügy.

Szofia, július 2. (Saját tud. táv.)

Az »Agence Balcanique« jelenti, hogy a macedoniai állítólagos felkelésekről még mindig nem érkeznek hírek. A közvélemény már nyugodtabban tárgyalja a mult.

hó 23-ikán Tamrustrnál történt határincizidens. A hadügyminiszter ez ügyben vizsgálatot rendelt el, miután az első hírek valótlannak látszanak.

Uj grófok és bárók.

Budapest, július 2. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik, hogy egy újonnan kinevezett 4 mágnással még távrolról sincs kimerítve a kinevezendő mágnások sorozata. A főúri körökben elterjedt hírek szerint még három herceget és egy csomó gróft és bárót fog a kormány kinevezetlni. A hercegeket a Károlyi, Andrássy és Festetich családok tagjai közül akarják kinevezni. A grófi és bárói kinevezések tekintetében a személyek még távrolról sincsenek megállapítva, mert a szállingó hírek szerint a kinevezés feltételei kissé »terhesek« s így jelöltek nem oly könnyű szerrel lehet fogni.

Erdélyi moózió.

Bécs, július 2. (Saját tud. távirata.) A király személye körüli miniszteriumba báró Apór Gábor Nagy-Küküllő megye főispánja miniszteri tanácsosnak nevezetett ki. Az erdélyi moózió tehát nemcsak Budapesten, hanem Bécsben is szedi az egyházpolitika gyümölcseit.

Magyar kadet öngyilkossága.

Budapest, július 2. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik telefonon, hogy Molnár első éves hadapród-növendék ma reggel 5 órakor a Stíft-kaszárnyában föbelötte magát. A szerencsétlen fiatal ember tettét ismétlőfégyverével a tanteremben követte el. Az okok, a melyek az öngyilkosságra birták, abszolúte ismeretlenek. Molnár 3 levelet hagyott hátra rokonaihoz. A szerencsétlen fiatal ember, a ki egy jómódu magyar családhoz tartozik, mindig vig kedélyű volt és tanárai és tanulótársai egyformán kedvelték.

Oriási tűzvész.

Páris, július 2. (Saját tud. táv.) A Godillot cég műhelyeiben tegnap n a g y tűz ütött ki, amelyről estefelé azt hitték, hogy már el van oltva. Este 9 órakor néhány ponton azonban ismét kigyulladt a műhely, úgy hogy több fenyegetett házal kellett kiűritetni. A tűz néhány szomszédos házba is átesapott. Godillot cég két munkása és egy tűzoltó sebesültek meg. A tüzet több órai munka után éjfél felé 5 szivattyúval eloltották.

Közgazdaság.

Biharmegyei gazdasági egyesület versenyrendező bizottsága Nagyváradon.

Értesítés.

A Biharmegyei gazdasági egyesület löversenyrendező bizottsága által f. évi szeptember hó 21. és 22-ére kiírt nagyváradai ügető és löversenyek, f. évi október hó 2-ik és 3-án lesznek megtartva, tehát a f. évi szeptember 21-ére kiírt versenyek, f. évi október 2-án és a f. évi szeptember hó 22-ére kiírt versenyek pedig f. évi október hó 3-án lesznek megtartva.

Minélfogva a nevezési határidő is f. évi szeptember hó 10-ikéről f. évi szeptember hó 18-ka esté 8 óráig hosszabbították meg.

A f. évi október hó 3-án megtartandó «Aláírás díj. Handicap» ügető verseny handicapja f. évi október hó 2-án este 8 órakor a «Biharmegyei nemzeti Casino»-ban lesz kihirdetve s annak elfogadása f. évi október hó

3-án délelőtt 9 óráig a versenytitkárnál (Fő-uteza, Bartsch-ház) bejelentendő.

Az ügető-versenyeknél az általános megjegyzések 3-ik pontja értelmében az ügető-versenyeken csakis olyan fogat vehet részt, mely f. évi augusztus 20-ika óta rendszerint a megye területén áll. Ezen terminus f. évi aug. 20-ról f. évi szeptember 1-ig hosszabbították meg.

A kiírt versenytervezet egyebekben teljesen érvényben marad.

Nagyvárad, 1895. évi július hó 1-én.

Versenyrendező bizottság.

Sorsolások. Az 1854-iki államsorsjegyek július 1-én megtartott húzásánál a következő sorozatszámokat húzták ki: 43 95 145 301 315 383 596 629 631 675 797 809 825 838 871 1008 1108 1203 1237 1298 1365 1429 1438 1454 1466 1671 1685 1717 1740 1769 1824 1976 2035 2086 2219 2286 2307 2440 2620 2650 2726 2763 2776 2943 2970 2991 3103 3239 3267 3361 3400 3637 3697 3730 3733 3777 3848 3853 3878 3880 3888 3907.

A Dunagőzhajózási társaság sorsjegyeinek július 1-én történt húzásánál a főnyereményt az **57,681** számu sorsjegy nyerte.

Nagyváradai hetivásár.

— Július 2. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1895. június 18-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6:50.—6:00 Kétszeres buza 6:90.—5:70. Rozs 5:70—5:50. Árpa 5:80—5:60 Zab 6:10.—6:00 Tengeri 6:80.—6:60 Borsó 15.— Lenese 16.— Bab 9.— Köleskása 13.— Burgonya 4:30. Lángliszt 12:50 Zsemlyeliszt 11:50 Fehérkenyér liszt 11:50 Barnakenyér liszt 9.— Széna fuvarral 4.— Szalma fuvarral 2.— Szalonna 58.— 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr. 150 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifabikk 3.—, tölgy 2:70, eser 3:20. 100 kiló marhahus 52.—. Öntött gyertya 54.—. Lámpaolaj 50.—. Egy liter bor ó 50, uj 40. Pálinka 26, szilvapálinka 80, szesz 95. Egy métermázsza kő-só 10:70. nyers fagygyu 26.—, olvasztott fagygyu 38.—, szappan 24.—, birka gyapju 95.— magyar gyapju 38:40. Egy hektoliter ó-bor 40.— uj-bor 30.—, mész 1:20, kemény faszén 2:80 puha faszén —, kendermag 1:3—, köles 7— repeze —, dió 20—, mogyoró —, aszu szilva 16.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 62, sertéshus 56, juh-hus 36, veres hagyma 20, fog-hagyma 38, bors 1:40, paprika 1:60 barna kenyér 09. Egy liter kóolaj 20, 1 mm. Bükköny 8:30. 1 mm. Luczernamag 48-tól 50 frtíg. 1 mm. Lóhere 64—70 1 mm. Burgondi 32—40

Marha ártáblázat 1895. július 2-ről: Egy pár első rendű jármás ökör 300—, egy pár másodrendű jármás ökör 260—, egy pár harmadrendű jármás ökör 150—, 1 pár fejős tehén 160—, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 90—, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 70—, 1 drb. veres borju 100. 1 drb. fél éves borju 36—, 1 drb. egy éves borju 40—, két éves borju 56—, 1 drb. hizott sertés 60—, 1 pár fél éves sertés —, 1 pár egy évensertés —, 1 pár két éves sertés —, egydrb. jó igásló 80—, 1 pár ökörbőr 24—, egypár tehénbőr 17—, borjubőr 5—, 1 pár lóbor 09.—, 1 pár bárány bőr 3.—.

Forgalmi kiutató 1895. évi július hó 2-ről: Tiszta buza körülbelül 500 hltr, kétszeres buza 200 hltr, rozs 350 hltr, árpa 100 hltr, zab 200 hltr, tengeri 500 hltr, burgonya 1450 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 00 drb, félhizott 0.—, sovány —, süldő 000, malacz 000, hizott marha 100, jármás ökör 300, fejős tehén 130, borju 104, bivaly 000, juh és bárány 100, ló 179.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. július 1.

Budapest, július 1. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékeltlen kínáltak. — a vételkedv korlátolt volt és lanyha irányzat mellett 20.000 q. hazai buza kelt el 5 krral drágább áron.

Idegen búzában nem volt forgalom. Rozs irányzata vevők tartózkodása folytán csöndes, ára 5.40—5.50 frton Budapesten.

Tengeri irányzata változatlan és forgalom nélküli. Árpa irányzata és ára változatlan. Zab irányzata csöndes.

Mai hivatalos jegyzék effektív árakban.

B u z a						
F A J	Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára		Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági — — uj	78	6.85	6.90	79	6.90	6.95
> — — uj	80	6.95	7.—	81	7.—	7.05
> — — uj	82	7.05	7.10	—	—	—
Tiszavidéki — uj	78	6.90	6.95	79	6.95	7.—
> — — uj	80	7.—	7.05	81	7.05	7.10
> — — uj	82	7.10	7.15	—	—	—
Pestvidéki — uj	78	6.85	6.90	79	6.30	6.95
> — — uj	80	6.95	7.—	81	7.—	7.05
> — — uj	82	7.05	7.10	—	—	—
Fejérmegyei — uj	78	6.85	6.90	79	6.90	6.95
> — — uj	80	6.95	7.—	81	7.—	7.05
> — — uj	82	7.05	7.10	—	—	—
Bácskai — — uj	78	6.95	7.—	79	7.—	7.05
> — — uj	80	7.05	7.10	81	7.10	7.15
> — — uj	82	7.15	7.20	—	—	—

II. Határidőüzlet. Amerika tegnap 1 centtel olecsőbb áremelkedést jelentett. Az időjárás és a vevők tartózkodása folytán az árak 2—4 krral olecsőbbak voltak.

Előfordult kötések: buza észre 6.83—6.93 frt, rozs észre 5.73—5.79 frt, tengeri július—augusztusra 6.04—6.11 forinton, tengeri augusztus—szeptemberre 6.15—6.22 frt, zab észre 5.68—5.75 frt, káposzta-repeze augusztus—szeptemberre 09.80—09.95 forinton.

Zárlatkor maradt: buza észre 6.92—6.93 forinton, rozs észre 5.78—5.79frton, tengeri júliusra—aug-ra 6.21—6.23 frton, tengeri augusztus—szeptemberre 6.28—6.30 frton, zab észre 5.68—5.96 frton, káposzta-repeze augusztusra—szeptemberre 09.80—09.85 forinton.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. július 2-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	123.—
Magyar koronajárdék — — — —	— — — —	99.60
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	— — — —	125.75
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	— — — —	103.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — —	123.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.—
Italméresi jog megváltási kötvény — — — —	— — — —	101.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	— — — —	98.75
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölesön — — — —	— — — —	158.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön — — — —	— — — —	147.—
Osztárk járadék papírban — — — —	— — — —	101.—
Osztárk járadék ezüstben — — — —	— — — —	101.—
Osztárk járadék aranyban — — — —	— — — —	123.—
Osztárk korona járadék — — — —	— — — —	101.—
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	— — — —	157.—
Osztárk-magyar bankrészvény — — — —	— — — —	1075.—
Magyar hitelbank részvény — — — —	— — — —	490.—
Osztárk hitelintézet részvény — — — —	— — — —	406.20
Osztárk-magyar államvasuti részvény — — — —	— — — —	438.—
20 frankos arany (Napoleon'd'or) — — — —	— — — —	960.—
Német birodalmi márka — — — —	— — — —	59.40
London vista — — — —	— — — —	121.35
Paris vista — — — —	— — — —	48.15
20 márkás arany — — — —	— — — —	11.88

Szerkesztői üzenet.

V. J. Töttelek. Nemesak ön, többen kérdézősködtek már kartársai közül, hogy mikor bujtatják önöket rezervista tanítókat a katonai mondurba. Utána néztünk a dolognak és illetékes helyen azt a választ kaptuk, hogy a szünidő alatt lesznek kötelesek a tanítók bevonulni a katonai gyakorlatra.

K. L. Helyben. Igaza van. Wohl Ernő kitünő eredménnyel vizsgázott és hogy neve még is a hivatalosan kiadott és hirlapilag közölt tudósításból kimaradt, egyszerű tollhibából eredhetett.

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérlet 63-ik szám. IV. Kis bérlet 3-ik szám
Páratlan. Páratlan.

Szerdán, 1895. július hó 3-án.

Mongodin ur felesége.

Bohózat 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Mongodin — — —	Rónaszéki.
Rosalie, neje — — —	Bácsné.
Lucienne, Rosalie unokahuga — —	H. Körösi Juczi.
Monteplat Clorinda — — —	Delli Emma.
Fougerolles Róbert festő — — —	Tompa Kálmán.
Raboteau Savimien, egyleti titkár —	Szendrei Mihály.
Berneret — — —	Balassa Jenő.
Francois, Mongodin inasa — — —	Aghi Sándor.
Kerületi prefét — — —	Czakó Vilmos.
Csendőr kapitány • — — —	Ligetű Vilmos.

Az előadás kezdete fél 8, vége fél 10 órakor.

Holnap esőtörtökön, július hó 4-én bérletfolyamban

A BECSTELENEK.

Olasz dráma.

Szorgalmas fiatal földműves 6 évre

300 frt

kamatnélküli kölcsönt

keres. Biztosítékot nyújthat.

Czim a kiadóhivatalba. 173 1-3

821. szám. Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a nagyváradvárosi kir. járásbíróóság 1894. évi 11268. számú végzésével Barts Arthur felperes vészére **Zilahy Kálmán** alperes ellen 200 frt s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán nevezett alperestől felülfoglalt s 799 frtra becsült ingóságokra a városi kir. járásbíróóság 8151/95. sz. kiküldött végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén, vagyis **Nagyvárad, Korona-utcán**, az alperes lakásán leendő megtartására határidőül **1895. évi július hó 4-ik napján, délutáni 4 órája** tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb különféle ingóságok az 1881. 60. t.-cz. 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak egyuttal mindazok, akik lefoglalt tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál az 1881. 60. t.-cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztják.

Kelt Nagyváradon, 1895. évi június 14-én.

174 1-1

Menzáros,
kir. bír. végrehajtó.

Bor-eladás.

Gróf Stubenberg József

pinceszteréből saját termésű érmel-leki borok palaczkokban, valamint hordóban eladók. Bővebb tudósítást és árjegyzéket ad a számtartói hivatal Székelyhidon (Biharm.)

(137) 28-30

Sztojcai Gyógyfürdő

(Erdély, Szolnok-Dobokamegye)

megnyitott június hó 15-én.

Ezen égvényes konyhasós savanyúvíz kitűnőnek bizonyult heveny-, idült gyomor- és bélhurutban, a légzőszervek hurutos bántalmaiban, máj-, epe- és vesebajokban, gyomor- és belsábában, altesti vérbőségben, aranyérben, sárgaság, epekövekben, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, húgykő képződéseknél stb. A fürdő szépészeti és gyógyberendezési szempontjából a fürdő új igazgatósága azon van, hogy a forrás legintenzívebb kezelése nagyszámu, szép és egészséges lakások berendezése, valamint minden lehető kényelem biztosítása által az üdülésre

vágyó és gyógyulást kereső közönség igényeinek minden tekintetben megfeleljen.

A fürdőben ivó-, fürdő- és beléző gyógy mód alkalmaztatik.

Hidegvízgyógyintézet-zuhanyok.

Massage savó-szőlő kúra.

A vendéglő vezetését egy budapesti jó hírű főszakács vette át, ki magyar-francia konyhát tart, a betegeknek orvosi utasítás és gyógyjavallat szerint főzet. — A vendégek szórakoztatására vannak: a park erdei fényes sétányok, teke-pálya, olvasó- és társalgó-terem, hangversenyek, balok, ugyszintén jó cigány zenekar.

Vasuti állomás Galgó állomástól a fürdőig és viszont társas- és magánkocsik közlekednek. Társas-kocsi viteldij személyenkint 1 frt.

Fürdő-orvos és gyógytár helyben.

Levelek és sürgönyök a nap bármely szakában feladhatók. Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

(165) 6-10

a fürdőigazgatóság.

Méltgs. Gróf Wenckheim Géza ur mágori uradalmában eladó **tiszta magyar fajú**

75 drb. tenyésztehén

idei borjukkal

125 drb 3, 2 és 1 éves üsző.

Bővebb felvilágosítást az uradalmi intézőség (Pa-Mágor u. p. Vésztő Békésmege) nyújt.

172 2-6

Lapunk számára hirdetések felvétetnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apácza-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
FONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ES IGYEB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK.

ELVÁLLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSES KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BALI MEGHÍVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYER,
GYÁSZLAPOK,
STB. A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

(160) 3-0

EGYHÁZI NYOMTATVÁNYOK

* * * * * nagy raktára. * * * * *

Tanulók a nyomdában felvétetnek.